

TEKSTI: JUTTA KOIVULA

KUVAT: JUTTA KOIVULA JA SIRKKU KYRÖN ALBUMIT

Noin sadan varsan kasvattaja

Olen kasvattanut 32 vuotta hevosia ja joka vuosi on syntynyt ainakin yksi, parhaimmillaan viisi varsaa, laskee Sirkku Kyrö, joka asuu miehensä Kyöstin kanssa Orimattilan Mallusjoella. Tilalla on lypsylehmiä ja siellä tuotetaan myös laatuheinää. Pitkä kokemus on tuonut Sirkulle vankat näkemykset siitä, miten hevosten kanssa toimitaan, mutta myös tuonut joustavuutta näkemyksiin.

Siiri Kyrö ja hänen kouluttamansa kouluruuna Landmann esiintymässä kylätapahtumassa. Ratsukko oli pari kesää sitten mukana Liiketeatterin esityksissä Helsingin keskustassa.

Lemmin Liekki on ainoana suomenhevostammana palkittu ykkösellä sekä ravi- että ratsujälkeläisistään.

Sirkun puoliveri-kasvatuksen kantatamma oli Koru, jota tässä ratsastaa Riitta Westerholm.

Florentine varsoi toukokuun toisella viikolla Sternkönigistä.

“Ratsujalostajat ovat ylläpitäneet niitä verilinjoja, jotka eivät ole kaikkein muodikkaimpia”

Sirkku on kotoisin Helsingistä ja aloittanut ratsastuksen Ruskeasuolla. Maallemuuton jälkeen hän aloitti kasvatuksen suomenhevosista.

- Ensimmäinen oma kasvattini Martta syntyi 1976. Myin sen pois ja se jätti myöhemmin nelinkertaisen esteratsastuksen Suomen mestarin Pellervon ja Tuli-Ajatuksen, joka niin ikään on kerran voittanut esteillä suomenhevosten mestaruuden.

- Suomenhevoskasvatukseni kantatamma on Lemmin Liekki, joka teki peräti 14 varsaa. Nuorena se kilpaili itse kansallisella tasolla sekä este- että kouluratsastuksessa. Sen ensimmäiset jälkeläiset tekivät uransa raviradoilla, ja joukossa on kolme tähtijuoksijaa. Se on myös jättänyt neljä kantakirjattua ratsutammaa. Lemmin Liekki on palkittu ensimmäisellä palkinnolla sekä ravi- että ratsupuolella, missä suhteessa se on ainoa lajissaan. Ratsupuolella valiopalkinnosta puuttuu enää yksi kansallinen sijoitus.

- Lemmin Liekkiä ratsastettiin aina myös silloin kun se oli kantavana. Näin se pysyi hyvässä kunnossa ja vielä 18-vuotiaana se osallistui pieniin seurakilpailuihin.

Sirkku on seurannut suomenhevosratsukasvatusta tiiviisti.

- Tässä on edistytty nopeasti, hevoset liikkuvat hyvin ja ovat rakenteeltaan paremmin ratsuksi sopivia kuin vielä 1970-luvulla.

- En tiedä sitten, onko se tapahtunut rotutyypin kustannuksella, mutta en olisi siitä kovin huolissani.

- Ratsujalostuksessa on myös pidetty huolta harvinaisempien värien säilymisestä, mikä on hyvä asia. Ratsujalostajat ovat muutenkin ylläpitäneet niitä verilinjoja, jotka eivät ole kaikkein muodikkaimpia. Työhevostyypistä hevosta tietysti tarvitaan jatkossakin, se takaa rauhallisen luonteen säilymisen. Ravihevosilla luonne ei ole niin ykkösasia jalostuksessa, vaan pääasia on ravinopeus.

- Itse olen aina astuttanut tammani ravurioreilla, koska kasvatan hevosia myyntiin. Olen kuitenkin aina katsonut, että ori liikkuu hyvin ja että sillä ei ole hirveän lyhyt kaula.

Shettiksiä ja welshejä

Kun Sirkun tytär Siiri aloitti kaksivuotiaana ratsastamaan, oli luontevaa ostaa shetlanningponi.

- Ratsastaminen oli sen verran kevyttä, että tamma pysyi lisäksi olemaan siitoskäytössä ja vähitellen tammoja tuli lisää, parhaimmillaan niitä oli kolme samaan aikaan, Sirkku muistelee.

- Siiri oli koko ajan aktiivisesti mukana ja kuusivuotiaana hän jo kantakirjasi oman tammansa esittäen sen sekä maasta käsin että ratsain.

Shetlanningponien jälkeen siirryttiin welsh mountain – poneihin kun Siiri kasvoi, ja sen jälkeen vuorossa olivat puoliveriset, joita oli toki ollut jonkin verran koko ajan.

- Kantatamma Koru oli Escargot'n jälkeläinen ja se kilpaili itse koulua helpoissa luokissa ja esteitä 130 cm tasolle. Sen jälkeläisistä Pharis (i. Pyrrhus) hyväksyttiin oriiden esitarkastuksessa, Landmann (i. Lavallo) kilpaili Prix St. Georgesia koulupuolella. Sirkulla on nyt tallissa neljättä sukupolvea Korun jälkeläisiä.

Tänä vuonna Sirkulle on tulossa neljä varsaa, kolme Donaukaiserista ja yksi syntyi toukokuun alussa Sternkönigistä.

- Donaukaiser on ollut Siirillä ratsastettavana ja sillä on kertakaikkisen ihana luonne, jota toivon sen myös periyttävän, Sirkku kehuu.

- Sternkönigin valitsin sen isän Sandro Hitin takia. Toivon oriin myös periyttävän hyvää takajalan toimintaa.

Tänä vuonna Sirkku käyttäneen ulkomaisia oriita neljälle siitostammalleen. Dancing Bird (i. Don Schufro), Florentine (i. Florestan), Marella (i. Matador II) ja Wolliday (i. Wolckentanz) on tarkoitus astuttaa.

Täysveljekset Paco Rosso ja Paco Presto (i. Paco Rabanne, e. Doris Day) Ruohojärven kartanolla, jossa Sirkun Siiri-tytär pitää hevosiaan. Molemmat ovat lupaavia kouluhevosia.

Tamma Doris Day on jättänyt jo kuusi varsaa. Sen emä Dianna on kilpaillut nuorten EM-tasolla kouluratsastuksessa.

- En ole tehnyt vielä lopullista orivalintaa. Ulkomainen on todennäköinen valinta siksi, että hinta-laatusuhde on mielestäni parempi.

Sirkku lienee Cajus Aminoffin lisäksi ainoa kasvattaja, jolle on myönnetty sekä vuoden kasvattajan että vuoden esittäjän titteil.

Kasvattajan tärkeä valinta

Sirkku Kyrö on sitä mieltä, että hevosjalostuksessa tulisi noudattaa hieman sallivampaa linjaa.

- Suomenhevosjalostuksessa saa käyttää omaa oria ns. kotijalostukseen, vaikka se ei olisiakaan kantakirjattu. Tällä tavoin minä olen saanut aikaiseksi parhaan ravivarsani, hän kertoo.

- Hevonen on sen verran vanha keksintö, että eivät kasvattajat saa sitä mitenkään muutamassa vuosikymmenessä pilattua, hän pohtii.

- Tammanomistaja maksaa kuitenkin kaikki kulut joten hänen päätettäväkseen voisi jättää

enemmän. Huonot vaihtoehdot kyllä putoavat nopeasti pois käytöstä. Holhous ei tuo viisautta.

- Jokainen tammanomistaja on asiantuntija oman tammansa suhteen, mutta kasvatuksen tavoitteet voivat eri ihmisillä olla erilaiset. Joku korostaa luonteen merkitystä, toinen taas pelkkää suorituskykyä.

- Olen sitä mieltä, että vanhemmat oriit voisi hyväksyä jalostukseen pelkän jälkeläisarvostelun perusteella ilman uutta rakenearvostelua. Niistä kuitenkin tiedetään jo, mitä ne jättävät joten rakenearvostelu ei ole tarpeen.

- Oli ori mikä tahansa, hyväksytty tai ei, se jättää aina momentansoisia jälkeläisiä. Vaikka suku olisi miten hyvä, paljon on kiinni ihan tuurista.

- Nuorten oriiden suorituskyvyn testiä pitäisi mielestäni kehittää niin että koulu- ja estehevosilla olisi eri testit.

- Toivoisin hevoskasvatukseen enemmän positiivista ja kannustavaa ilmapiiriä, jotta uudet

“Tammanomistaja maksaa kuitenkin kaikki kulut joten hänen päätettäväkseen voisi jättää enemmän”

yrittäjät eivät lannistuisi. Minusta on parempi tukea hieman hullujakin tai jopa väärältä tuntuvia uusia ideoita kuin tappaa uusien yrittäjien kiinnostus asiaan ynsellä suhtautumisella.

- Ei ole yhtä ainoa oikeaa tapaa tehdä asioita. Oikea tulos on se gp-tasolle yltävä ratsu, mutta niitä voidaan saada aikaan monella eri tavalla.

Ratsuttaja omasta takaa

Lähes kaikki Sirkun kasvattit on sisäänratsastanut Siiri, joka on alan ammattilainen.

- Peruskoulun jälkeen opiskelin puutarhuriksi, mutta tein niitä hommia vain kuukauden. Sitten näin ilmoituksen työpaikasta ja lähdin Saksaan, jossa työskentelin kaksi vuotta ratsuttajana ja suoritin sekä ratsuttajatutkinnon teoriapuolen että alemman valmentajatutkinnon.

- Myöhemmin olin vielä vuoden Ruotsissa Jyri Malmströmin tallilla, jossa sain niinkään ratsastaa paljon nuoria hevosia.

Siiri totuttaa nuoret hevoset satulaan ja ratsastajan painoon niiden ollessa 2,5-vuotiaita. Kolmivuotisikänsä jälkeen aloitetaan varsinaisen ratsastus.

Sirkun mielestä varsoja kannattaa käyttää näyttelyissä ja muissa tapahtumissa.

- Sitten ainakin niitä tulee opetettua ja käsiteltyä tarpeeksi, kun on joku tavoite mihin tähdätään. Muutenkin olen sitä mieltä, että kun esimerkiksi Kyvyt Esiin –tilaisuuksia järjestetään, niin kyllähän meidän kasvattajan täytyy vastata siihen ja osallistua.

- Oli tosi harmi että tämän kevään tilaisuudet peruutettiin. Se oli monelle tammaprojektiin pyrkivälle tammalle tärkeä etappi, ja nyt esimerkiksi kolmivuotiailla tammoilla ei ole mahdollisuutta tulla hyväksytyksi mukaan projektiin.

Sukupolvenvaihdos tulossa

Tämä kevät on Sirkulle viimeinen hevoskasvatukseen. Ensi vuonna toimintaa vetää tytär Siiri ja Aatu-poika ryhtyy viljelemään heinää.

- Siiri jatkaa ratsutustoimintaa ja tarkoituksena on rakentaa uusi talli sekä maneesi.

- Uskon että ratsuttajille riittää jatkossa yhä enemmän töitä Suomessa, kun ratsuvarsoja syntyy yhä enemmän. Ihmiset alkavat ymmärtää hyvän peruskoulutuksen arvon ja ovat valmiita myös panostamaan siihen. Loppujen lopuksi se ei edes maksa niin paljon, kun työ tehdään alusta asti oikein. Väärin aloitetun koulutuksen korjaaminen sen sijaan on aikaa vievää ja kallista työtä.

Sirkku on jättäytymässä taka-alalle tilanpidosta, mutta ei itsekään usko malttavansa pysyä pois talleilta.

- Tuskin elämäni niin hirveästi muuttuu sukupolvenvaihdoksen myötä kuitenkaan, hän pohtii. ♦

